

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Personalizm pracy ludzkiej* – *współczesne konotacje* Warszawa, 24 listopada 2016 r. Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

W dniu 24 listopada 2016 r. pod Patronatem Jego Magnificencji Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej prof. dr. hab. Stefana M. Kwiatkowskiego odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Personalizm pracy ludzkiej – współczesne konotacje*. Jej organizatorem była Katedra Pedagogiki Pracy i Andragogiki, Wydziału Nauk Pedagogicznych oraz Zakład Podstaw Filozofii i Filozofii Społecznej Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Konferencja podejmowała problematykę personalizmu, który przenika do najważniejszych obszarów działania jednostki, a mianowicie: Społeczeństwa – Pracy – Wychowania – Ekonomii.

Pojęcie to definiowane jest następująco: personalizm „(łac. *persona* – godność, osoba), nazwa różnych kierunków filozoficznych i pedagogicznych przyjmujących za podstawę swoich teorii swoiście rozwijaną problematykę osobowości ludzkiej pojmowanej metafizycznie. Dotyczy ona m. in. pojęcia osobowości, jej roli w świecie współczesnym, warunków rozwoju, stosunku człowieka do jego wytworów, do techniki, pracy, kultury, sztuki i życia społecznego. W kierunkach idealistycznych, głównie w p. katolickim wywodzącym się z poglądów Tomasza z Akwinu, za największą wartość doczesną przyjmuje się dobro i szczęście człowieka rozpatrywane w jego kontakcie z bliźnimi, w kierunkach zaś zbliżonych do materializmu ujmuje się osobowość człowieka na tle świata, jego szerszej problematyki społecznej, kulturowej, politycznej i ekonomicznej”¹.

„Personalizm wywodzi się z fenomenu osoby. O wszystkim tedy decyduje rozumienie osoby. Oczywiście zachodzi tu sprzężenie zwrotne: rozumienie osoby

¹ W. Okoń, *Nowy Słownik Pedagogiczny*, Wydanie X uzupełnione i poprawione, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 2007, s. 306

wpływa na opis rzeczywistości, a z kolei rozumienie rzeczywistości wpływa na opis osoby”².

Kierunek powstał jako protest przeciwko wszelkim próbom przedmiotowego traktowania człowieka, podkreśla jego podmiotowość, akcentując jego wolność i godność. „Nazwa jest odpowiedzią na postępy totalizmu, jest zrodzona przeciwko nim, akcentuje obronę osoby ludzkiej przed uciskiem aparatu organizacyjnego”³.

Organizatorzy konferencji zaproponowali dyskusję na powyższy temat w następujących sekcjach problemowych:

1. *Personalizm w kształtowaniu kompetencji społecznych.*
2. *Personalizm w edukacji i wychowaniu do pracy, przez pracę i w pracy.*
3. *Personalizm w ekonomii.*

Konferencja rozpoczęła się wystąpieniem dr. hab., prof. Jarosława Roli – Prorektora ds. Nauki APS, który uroczystie otworzył obrady. Wprowadzenia dokonał dr. hab., prof. APS Adam Solak, podkreślając m. in. znaczenie i aktualność problematyki konferencji.

Kolejnym punktem programu konferencji była Sesja Plenarna, w ramach której zostały wygłoszone następujące referaty:

Konotacje społeczne personalizmu Emmanuela Mouniera – dr. hab., prof. APS Anna Drabek (APS w Warszawie).

Założenia personalizmu a pedagogika pracy – prof. dr. hab. Waldemar Furmanek (Uniwersytet Rzeszowski).

Dialogiczna filozofia osoby i jej implikacje dla sposobu ujmowania fenomenu pracy – dr. hab., prof. APS Jarosław Gara.

Godność zawodowa trajektorią w świat wartość – prof. dr. hab. Krystyna Chałas (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

Moderatorami byli dr. hab., prof. APS Anna Drabek i dr. hab., prof. APS Adam Solak.

Zgodnie z programem konferencji, wystąpienia uczestników konferencji zostały uwzględnione w dwóch Sekcjach Problemowych:

1. *Personalizm w kształtowaniu kompetencji.*
2. *Personalizm – Edukacja – Wychowanie – Praca.*

W ramach I Sekcji Problemowej wygłoszono następujące referaty:

– *Przedmiotowe i podmiotowe postrzeganie obowiązków pracownika społecznego – aspekty etyczne* – dr. hab., prof. nadzw. Grzegorz Grzybek i mgr Piotr Czech.

² Cz. St. Bartnik, *Personalizm*, Wyd. KUL, Lublin 2013, s. 167.

³ E. Mounier, *Co to jest personalizm? oraz wybór innych pism*, Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Warszawa 1960, s. 163.

– *Kształcenie na poziomie akademickim w kontekście wyzwań rynku pracy oraz oczekiwań studentów* – dr hab., prof. Daniel Kukła (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie).

– *Homocreator a „dziecko Boże”. Rozważania o związku pracy i religii na podstawie myśli Tadeusza W. Nowackiego i Stefana Wyszyńskiego* – ks. dr Bartłomiej Mitkiewicz (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu).

– *Personalistyczny charakter relacji wychowawczej w procesie doradztwa* – dr Beata Jakimiuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

– *Rola szkoły ponadgimnazjalnej w procesie przygotowania ucznia do zaangażowanego działania* – dr Izabella Kust (Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie).

– *Etyczne postępowania pracowników socjalno-prawnych w kontaktach z ofiarami przemocy* – dr Magdalena Lubińska-Bogacka (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie).

– *Reforma kształcenia zawodowego na terenie Czech w latach 1743 – 1925 z uwzględnieniem wizji Františka Drtiny* – dr Sebastian Taboń (Zespół Szkół Ekonomicznych w Opolu).

– *Błędy wychowawcze jako czynnik depersonalizacji wychowanka* – dr Leokadia Wiatrowska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu).

– *Profilowanie osób bezrobotnych czyli o zakłóceniu idei personalizmu w pracy doradztwa zawodowego* – mgr Wioletta Duda (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie).

Moderatorami byli dr hab., prof. AJD Daniel Kukła i dr Beata Jakimiuk.

W ramach II Sekcji Problemowej uwzględniono następujące wystąpienia:

– *Współczesna edukacja w duchu zaufania i dialogu* – prof. dr hab. Eugenia Iwona Laska (Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Kard. A. Hlonda w Mysłowicach).

– *Świat wartości w pedagogice pracy* – dr hab., prof. UKSW Barbara Baraniak (Uniwersytet Kardynała Wyszyńskiego).

– *Kariera zawodowa seniorów – retrospekcja* – ks. dr hab., prof. UP Norbert Pikula (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie).

– *Specyfika wychowania przez pracę i do pracy w edukacji wczesnoszkolnej* – dr Marta Buk-Cegielska (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

– *Samorealizacja i poświęcenie jako wartości nadrzędne w pracy nauczyciela* – dr Joanna Michalak-Dawidziuk (Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie).

– *Enkulturowanie pracy – człowiek twórca i podmiot kultury pracy* – dr Tadeusz Piątek (Uniwersytet Rzeszowski).

– *Singlizm w kontekście pracy zawodowej* – ks. dr Jerzy Smoleń (Akademia Ignatianum w Krakowie).

– *Osoba z niepełną sprawnością podmiotem w procesie wychowania do pracy* – dr Tomasz Wardzała (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie).

– *Człowiek jako istota „nie wykończona” – znaczenie pracy ludzkiej w rozwoju osoby i budowaniu jej miejsca w świecie* – mgr Barbara Kowalczyk (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej).

Moderatorami byli prof. dr hab. Eugenia Iwona Laska i ks. dr hab., prof. UP Norbert Piłkuła.

Podjęta na konferencji problematyka została zaprezentowana przez uczestników zarówno na gruncie filozoficznym, pedagogicznym, jak i socjologicznym. Zaprezentowano m. in. poglądy Mouniera, który „(...) Podkreślał, że osoba istnieje tylko w kierunku innego, poznaje siebie i dzięki komuś innemu i odnajduje się tylko w innym. (...) Osobę pojmował nie tyle jako zdolność do wolnego wyboru, ile jako wolne dążenie do personalizacji świata i samego siebie”⁴. Interdyscyplinarne ujęcie problematyki personalizmu zostało wzbogacone wiedzą praktyków – doradców zawodowych i nauczycieli – którzy podzielili się posiadaniem doświadczeniem.

Uczestnicy konferencji w ramach podsumowania stwierdzili, że personalizm jest podstawą ładu społecznego w świecie gwałtownych zmian, jakie następują we wszystkich obszarach funkcjonowania człowieka. Podkreślili, że warto pamiętać o głównych założeniach personalizmu. „Personalisci umieszczają osobę na szczycie hierarchii bytów, twierdząc, iż w odróżnieniu od rzeczy cechuje się ona duchowością, ta zaś przejawia się w intelektualnym poznaniu, w zdolności wolnego samookreślenia oraz możliwości twórczego wyrażania siebie w czynach i działaniach (postępowanie moralne, sztuka, nauka, religia). Zwolennicy p. przypominają, że człowieka nigdy nie można traktować jako środek do celu, gdyż ze swej natury jest on zawsze celem działań”⁵.

Ostatnim akcentem konferencji było uczczenie 103 rocznicy urodzin Prof. Tadeusza W. Nowackiego (25.11.1913 r. – 26.09.2011 r.). W tym celu uczestnicy konferencji udali się na cmentarz, gdzie złożyli kwiaty i zapalili znicze. Refleksja, jaka towarzyszyła uczestnikom tego wydarzenia, odnosiła się m. in. do osobowości Prof. Tadeusza W. Nowackiego, który w swych dziełach wielokrotnie nawiązywał do założeń personalizmu, który „(...) ma swój punkt wyjścia oczywiście w fenomenie osoby, który jest empiryczny, doświadczalny i doświadczający, zewnętrznie i wewnętrznie, dany każdemu świadomemu, niepomijalny, integralny i jak najbardziej realny”⁶.

Izabella Kust

Wyższa Szkoła w Warszawie

⁴ A. Murynarczyk, W. Daszkiewicz, T. Zawajska, A. Szymaniak (red. nauk.), *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, T. VIII, Lublin 2007, s. 123.

⁵ Ibidem, s.122-123.

⁶ Cz. St. Bartnik, *Osoba i personalizm*, Wydawca STANDRUK, Lublin 2012 s. 55.

Bibliografia

- Bartnik Cz.St., *Osoba i personalizm*, Wydawca STANDRUK, Lublin 2012.
- Bartnik Cz. St., *Personalizm*, Wyd. KUL, Lublin 2013.
- Mounier E., *Co to jest personalizm? oraz wybór innych pism*, Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Warszawa 1960.
- Muryniarczyk A., Daszkiewicz W., Zawojska T., Szymaniak A. (red. nauk.), *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, T. VIII, Lublin 2007.
- Okoń W., *Nowy Słownik Pedagogiczny*, Wydanie X uzupełnione i poprawione, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 2007.